

Münhasıran ortaklarına sigortacılık faaliyetinde bulunmak üzere kurulan ve kar amacı gütmeyişi belirtilen kooperatifin, 492 sayılı Harçlar Kanunu'na bağılı (8) sayılı tarifenin "XI-Finansal faaliyet harçları" başlıklı bölümünün 8/a bendinde yer alan "Sigort

Belge türü	Özelge
Kanun	HARÇLAR KANUNU
Özelge no	97895701-140[108-2013/18]-761
Tarih	22.05.2013

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri Diğer Vergiler Grup Müdürlüğü)

Sayı : 97895701-140[108-2013/18]-761

22/05/2013

Konu : Kooperatifin sigorta şirketleri kuruluş harcından muaf olup olmadığı

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzun incelenmesinden, münhasıran ortaklarına sigortacılık faaliyetinde bulunmak üzere kurulduğunu ve kar amacı gütmeyişi belirttiğiniz kooperatifinizin, 492 sayılı Harçlar Kanunu'na bağılı (8) sayılı tarifenin "XI-Finansal faaliyet harçları" başlıklı bölümünün 8/a bendinde yer alan "Sigorta şirketleri kuruluş izin belgeleri" harcından muaf olup olmadığı hususunda Başkanlığımız görüşünün talep edildiğı anlaşılmaktadır.

492 sayılı Harçlar Kanunu'nun 108'inci maddesinde, imtiyazname, ruhsatname ve diplomalardan 492 sayılı Kanun'a bağlı (8) sayılı tarifede yazılı olanların harca tabi olduğu; 109'uncu maddesinde, imtiyazname, ruhsatname ve diploma harçlarını kendilerine bu belgeler verilen kişilerin ödemekle mükellef olduğu; 113'üncü maddesinde ise söz konusu harçların peşin olarak alınacağı, yıllık harçların her yıl ocak ayının başında yıllık olarak tahakkuk ettirilmiş sayılacağı, tahakkuk ettirilen harçlar ayrıca mükellefe tebliğ olunmayacağı ve ocak ayı içerisinde ödeneceği hüküm altına alınmıştır.

Kanun'a bağlı (8) sayılı tarifenin sayılı tarifenin "XI- Finansal faaliyet harçları" başlıklı bölümünün 8/a bendinde sigorta şirketleri kuruluş izin belgelerinden (her yıl) (2013 yılı için 105.529,50 TL) harç alınacağı hükme bağlanmıştır.

Aynı Kanun'un 123'üncü maddesinde ise özel Kanunlarla harçtan muaf tutulan kişilerle, istisna edilen işlemlerden harç alınmayacağı hüküm altına alınmıştır.

Diğer taraftan, 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu'nun "Muafıklar" başlıklı 93'üncü maddesinde, "Kooperatifler, kooperatif birlikleri, kooperatif merkez birlikleri ve Türkiye Milli Kooperatifler Birliği;

a) Birbirlerinden ve ortaklarından aldıkları faiz ve komisyonlar ile ortaklarına kefalet etmeleri dolayısıyla bunlardan aldıkları paralar, Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisinden,

b) Her nevi defterlerin ve ana sözleşmelerin tasdiki ve açılış tasdiklerinde sayfalarının mühürlenmesi her nevi Harçtan ve Damga Vergisinden,

c) Kiraya verilmediği veya irat getirmeyen bir cihete tahsis edilmediği müddetçe sahip oldukları gayrimenkul mallar üzerinden alınacak her türlü vergilerden,

d) Ortakların temlik edecekleri gayrimenkuller her türlü vergi ve harcından,

Muaftır.

e) 13'üncü madde gereğince verilecek bildiri Damga Vergisine, diğer harç ve resimlere tabi değildir." hükmü yer almaktadır.

Öte yandan, 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nun 3'üncü maddesinde, Türkiye'de faaliyet gösterecek sigorta şirketleri ile reasürans şirketlerinin anonim şirket veya kooperatif şeklinde kurulmuş olmasının şart olduğu; 4'üncü maddesinde ise, kooperatiflerin, üyeleri dışındaki kişilerle sigorta sözleşmesi yapabilmesinin, bu hususun ana sözleşmelerinde açıkça yer alması şartıyla Hazine Müsteşarlığının iznine tabi olduğu ve kooperatif üyeleri dışındaki kişilerle sigorta sözleşmesi yapılabilmesi için kooperatiflerin sermayelerini, Hazine Müsteşarlığınca belirlenecek miktara yükseltmesinin zorunlu olduğu hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda yer alan hükümler çerçevesinde, 492, 1163 ve 5684 sayılı Kanunlarda, kooperatiflerin münhasıran ortaklarına sigortacılık faaliyetinde bulunmak üzere almış oldukları sigorta şirketleri kuruluş izin belgeleri için ödemeleri gereken harçtan muaf olacaklarına ilişkin herhangi bir hüküm bulunmadığından, kooperatifiniz adına düzenlenecek sigorta şirketleri kuruluş izin belgesi için 492 sayılı Harçlar Kanunu'na bağlı (8) tarifenin XI-8/a bendine göre her yıl harç ödenmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026